

การพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัด  
เชียงราย

The development of capacity to support tourists in the People's Republic of China of  
entrepreneurs and communities in Chiang Rai Province

นเรศร์ บุญเลิศ

Narate Bunloet

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

narate.bun@mcu.ac.th

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีนของ คือ 1. เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย 3. เพื่อวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ ผลกระทบ และความคุ้มค่าของการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ พื้นที่วิจัย คือ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นการกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ จำนวน 80 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ แบบสัมภาษณ์ที่วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

**Keyword :** การพัฒนา ศักยภาพ การท่องเที่ยว ชุมชน การมีส่วนร่วม

**ABSTRACT**

The objective of this research is to study the development of the capacity of tourists to the People's Republic of China: 1. To study the development of tourism potential of entrepreneurs and communities in Chiang Rai Province 2. To develop the capacity to accommodate tourists of the People's Republic of China. Entrepreneurs and communities in Chiang Rai Province 3. To analyze the policies, strategies, impacts and worthiness of tourism management to accommodate tourists of the People's Republic of China. It was a survey research. The research areas were Mae Chan District, Mae Sai District and Chiang Khong District. Chiang Rai The sampling group used in the study was the Tai Lue ethnic group of 80 people by using a specific selection method. There were 1 types of research instruments, namely interview questionnaire which analyzed data using mean analysis. And the standard deviation

**Keyword :** development, potentiality, tourism, community, participation

## บทนำ

การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการให้ความรู้ที่ค้ำประกันสภาพแวดล้อมเป็นหลัก การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน การศึกษาหาความรู้ สนุกเพลิดเพลิน ในการเข้าสัมผัสกับธรรมชาติที่เป็นมิตร และผู้ที่มาท่องเที่ยวจะต้องเป็นบุคคลหรือกลุ่มมีความสนใจในธรรมชาติ ที่มีความสมบูรณ์และไม่ทำลายสภาพแวดล้อม เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรชุมชน หรือสิ่งที่น่าสนใจที่จะทำ การท่องเที่ยวที่นั่นเสียหาย ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นี้รวมไปถึงรูปแบบการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวในรูปแบบ MICE การท่องเที่ยวในรูปแบบที่อาจมีผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวในเรื่องของความเสื่อมโทรมหรือการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบความสมดุล ของธรรมชาติ ความเป็นอยู่ของวิถีชุมชนในพื้นที่ความเสื่อมคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในชุมชนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญ การร่วมมือทางด้านกายภาพ และแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

ดินแดนจากประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นยาวนานในคนที่อยู่ร่วมกันที่ต่างเผ่าพันธุ์ ในปัจจุบันยังประสบปัญหาที่ต้องรอได้รับการแก้ไข เช่น ปัญหาความมั่นคง ปัญหาการถือครองที่ดินทางการเกษตรยังมีข้อจำกัด จากปัญหาดังกล่าวจึงทำให้การแก้ไขโดยภาครัฐเพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของชนชาติพันธุ์ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมและประเพณี จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารตนเองของชนชาติพันธุ์เองในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามวิถีชนชาติพันธุ์ก้าวทันอาเซียน ในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนที่มีภูเขา สภาพอากาศที่แตกต่างจากภาคต่าง ๆ ที่เป็นเสน่ห์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มาสัมผัสดินแดนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ อารยธรรมล้านนา สถานที่ท่องเที่ยว ที่น่าสนใจและมีคนรู้จักมากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ระบุผลการพัฒนาที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยไม่สามารถรองรับการเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยยังต้องพึ่งพิงและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกประเทศมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ระบบเศรษฐกิจของไทยยังมีความอ่อนแอด้านปัจจัยสนับสนุนในส่วนของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คุณภาพการให้บริการของโครงสร้างพื้นฐาน กฎหมาย กฎ และระเบียบทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้อต่อการจัดระบบการแข่งขันที่เป็นธรรมและเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม ปัญหาสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตของไทยและปัญหาหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจไทยก็คือ การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมมายังภาคอุตสาหกรรมผลิตเป็นหลัก โดยมีการกระจายการผลิตไปในหลายสินค้า แต่ไม่สามารถเพิ่มผลิตภาพได้มาก ซึ่งจะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของไทยมีแนวโน้มลดลงในอนาคต เนื่องจากมีแรงงานในภาคเกษตรกรรมเหลือให้เคลื่อนย้ายไปยังภาคอุตสาหกรรมผลิตน้อยลงเรื่อยๆ และไม่สามารถกระจายการผลิตได้มาก

การวิจัยนี้จะศึกษาศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยว ความร่วมมือด้านเครือข่ายในกรอบตามแผนยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพ การที่ทำให้ชุมชนรู้ต้นทุนของตนเอง และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรต่าง ๆ การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและการปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ของชุมชนจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลจะต้องให้ความสนใจและสนับสนุนในด้านความรู้และการส่งเสริม อย่างจริงจังและให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม

วัฒนธรรม และประเพณีเพื่อมีการจัดระบบให้การบริการวิชาการโดยการนำต้นทิววิถีชุมชนมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และก้าวสู่สากล

บทความวิจัยนี้จะนำเสนอเรื่องความเตรียมความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศจีน ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่การท่องเที่ยวที่ชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่เตรียมความพร้อมด้านสถานที่ ร้านอาหาร ที่พัก ห้องน้ำ ป้ายบอกทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในการพัฒนาด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ ผลกระทบ และความคุ้มค่าของการจัดการท่องเที่ยวที่จะเกิดประโยชน์ในการหาปัญหา ข้อบกพร่องต่างๆที่จะเกิดขึ้นในการบริหารจัดการได้รับการดูแลของบุคลากรตลอดถึงชุมชนในพื้นที่ และจะนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดความประทับใจผู้มาท่องเที่ยว

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ ผลกระทบ และความคุ้มค่าของการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีน

### วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว โดยชุมชนมีส่วนร่วมทัศนคติชาวบ้านต่อการท่องเที่ยว การสุ่มตัวอย่างแล้วสำรวจ เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงข้อมูลรวมทั้งการสังเกตบริบทอื่น ๆ จากชาวบ้านที่เป็นคณะกรรมการชุมชน ตลอดจนข้อมูลสภาพของหมู่บ้านที่ดำเนินการ จากนั้นทำการประเมินผลข้อมูลทางสถิติวิจัย

### แผนการวิจัย

แต่ละหมู่บ้านโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Randomization) สำหรับ ชาวบ้านที่เป็นคณะกรรมการชุมชน และใช้การสุ่มครัวเรือนและสุ่มสมาชิกในครอบครัวสำหรับชาวบ้าน

#### 1. ชั้นเตรียมการ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

1. **สร้างแบบสำรวจ** เพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งได้ทดลองใช้แบบสำรวจก่อน (Tryout) แล้วทำการปรับแก้ก่อนใช้ดำเนินการจริง โดยแบบสำรวจจะครอบคลุมลักษณะและความเชื่อของชาวบ้าน ประกอบกับข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานการท่องเที่ยวในหมู่บ้านซึ่งประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพร้อม ข้อเสนอแนะในทุกขั้นตอนแบบสำรวจนี้ทำการตรวจสอบโดยนักวิชาการ การท่องเที่ยว ก่อนการเข้าสำรวจพื้นที่จริง โดยคณะวิจัย ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน แล้วนำแบบสำรวจมาประมวลผลข้อมูลตามสถิติวิจัย

2. จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทุกหมู่บ้านที่ดำเนินการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านที่เป็นคณะกรรมการชุมชน และชาวบ้านทั่วไปที่ไม่ใช่คณะกรรมการ

3. วิธีการเก็บข้อมูล เริ่มจากการเตรียมคณะศึกษาวิจัย ได้แก่ คณะวิจัยผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชน ที่ผ่านการซักซ้อมความเข้าใจแล้วในเรื่องวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการวิจัย ศึกษาแบบสำรวจ คำนิยามและข้อสงสัยแจงของข้อถาม ตลอดจนจนประสบการณ์จากการทำการทดสอบก่อนและเทคนิควิธีการใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ จากนั้นจึงดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยนำมาจัดระเบียบข้อมูลโดยนำข้อมูลมาลงรหัส และนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วบันทึกลงในตารางลงรหัส (Code form) เพื่อเตรียมวิเคราะห์ซึ่งใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS/PC+) ซึ่งประกอบไปด้วยสถิติดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลวัฒนธรรม

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลชาวบ้าน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะชาวบ้าน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความเชื่อของชาวบ้าน

ในสองส่วนนี้หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ทัศนคติข้อคิดเห็นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ทัศนคติข้อคิดเห็นของชาวบ้านต่อการท่องเที่ยว ในสองส่วนนี้หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับความเห็นชอบคิดเป็นระดับ ดังนี้

ระดับความเห็นชอบ

ค่าเฉลี่ย

เห็นด้วย

1.00 - 1.50

ไม่เห็นด้วยหรือไม่แน่ใจ

มากกว่า 1.50 ขึ้นไป

ส่วนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์การท่องเที่ยวในหมู่บ้านกับลักษณะและความเชื่อของ ชาวบ้าน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะและความเชื่อของชาวบ้านที่มีความสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ลักษณะและความเชื่อของชาวบ้านมีความสัมพันธ์กันอย่างไรกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคณะกรรมการชุมชน และความเชื่อที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์การท่องเที่ยวกับลักษณะความเชื่อของชาวบ้าน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะและความเชื่อของชาวบ้านที่มีความสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ลักษณะและความเชื่อของชาวบ้านมีความสัมพันธ์กัน อย่่างไรกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคณะกรรมการชุมชน และความเชื่อที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยว

ในสองส่วนนี้หาค่าไค-สแควร์ ( $\chi^2$ , chi-square) ซึ่งข้อคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวในหมู่บ้านและการวิจัย จะนำไปใช้เป็นตัวแปรตาม (Independent Variables) ซึ่งมีแนวคิด (Concept) ว่าเมื่อต้องการนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแนะนำให้ผู้อื่นยอมรับปฏิบัติตามได้นั้น หากผู้นั้นมีทัศนคติที่ดีหรือเห็นด้วยต่อเรื่องนั้น ๆ แล้วย่อมนำไปสู่การยอมรับและปฏิบัติตามซึ่งหมายถึงการส่งเสริมเรื่องนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ

### อุปกรณ์การวิจัย

1. แบบสำรวจ มี 2 แบบ คือแบบสนทนากลุ่ม(SWOT) เพื่อเก็บข้อมูลในภาพรวมของหมู่บ้านและการท่องเที่ยวเป็นสนทนากลุ่มย่อยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2. การสัมภาษณ์

#### ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชาชนในพื้นที่ จังหวัดเชียงราย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง อำเภอแม่จัน จำนวน 20 คน อำเภอแม่สาย จำนวน 20 คน อำเภอเชียงแสน จำนวน 20 คน อำเภอเชียงของ จำนวน 20 คน ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการเจาะจงตามการศึกษาวิจัย จำนวน 80 คน ดำเนินการ ดังนี้

การศึกษาวิจัยการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว โดยชุมชนมีส่วนร่วมทัศนคติชาวบ้านต่อการท่องเที่ยว การสุ่มตัวอย่างแล้วสำรวจ เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงข้อมูลรวมทั้งการสังเกตบริบทอื่น ๆ จากชาวบ้านที่เป็นคณะกรรมการชุมชน ตลอดจนข้อมูลสภาพของหมู่บ้านที่ดำเนินการ จากนั้นทำการประเมินผลข้อมูลทางสถิติวิจัย

### สรุปผลการวิจัย

1) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงราย สาธารณูปโภคไม่พอแหล่งน้ำที่ใช้ทำการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลไม่มีที่เผาหรือโถกอบ โฉนดที่ดินไม่มีเป็นของตนเองทำให้ยากต่อการพัฒนาการบริหารจัดการไม่เป็นรูปธรรมมากนัก การคมนาคมไม่สะดวกการบริหารจัดการท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความยากลำบากในแต่ละหมู่บ้านมีความห่างไกลกัน การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนที่มีอิทธิพล ประชาชนส่วนใหญ่จึงหันมาประกอบอาชีพที่มีรายได้เลี้ยงครอบครัวที่อาศัยภาคการเกษตร และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1 การบริหารการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ การจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีน้อย การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจึงไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในการนำมาปฏิบัติให้เกิดกับคนในพื้นที่มากนัก การบุกรุกป่าตัดไม้ทำลายป่าเป็นปัญหาที่จะต้องเร่งแก้ไขโดยด่วนเนื่องจากการจัดการบริหารต้นน้ำ เหมืองฝาย ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เกิดจากการขาดความรับผิดชอบของคนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงสร้างความขัดแย้งในชุมชนจึงไม่สามารถนำความร่วมมือในระดับชุมชนได้ดี

2) พัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนเงินของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย การสัมภาษณ์กลุ่มหรือนำชุมชนในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน การคมนาคมไม่

สะดวก สาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า สถานที่สาธารณะ ที่จะนำเข้ามาในชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วมค่าใช้จ่ายในบ้าง ส่วน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการนำโครงการเหล่านี้มาในชุมชน 3 ประการ คือ 1. มีค่าใช้จ่ายเป็นการเพิ่มภาระให้กับครอบครัว 2. การบริหารจัดการที่มีความยุ่งยากและจะสร้างปัญหาความขัดแย้งในชุมชน 3. สร้างภาระในการดูแลรักษา ซ่อม ในอนาคตที่คนในชุมชนไม่มีความรู้ในการจัดการ

3) วิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ ผลกระทบ และความคุ้มค่าของการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนจีน ปัญหาการขยายพื้นที่ หรือการขยายพื้นที่ให้กับนักธุรกิจในการสร้างที่พักในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ ปัญหาผลกระทบทางด้านเสียง มลพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้พื้นที่ และชุมชนขาดการรองรับที่มีระบบจะเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ตามลำดับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีมาตรการรองรับสภาพปัญหาที่เกิดในการให้บริการที่ไม่มีกรวางแผนร่วมกันกับคนในพื้นที่

4) ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนจะต้องมีการบูรณาการขององค์การบริการส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการให้ความรู้แก่คนพื้นที่ตระหนักต่อการอนุรักษ์ให้มากขึ้นเนื่องจากจะต้องสูญเสียธรรมชาติที่มีอยู่แล้วยังจะต้องลำบากในการปรับปรุงแก้ไข พื้นที่ให้กลับสู่สภาพเดิม การแก้ไขปัญหาในปัจจุบันจะต้องเน้นให้คนในพื้นที่มีจิตสำนึก การมีส่วนร่วมในการรับทราบถึงปัญหา แก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น การอยู่ร่วมกับป่าอย่างมีความสุข เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนจากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

#### ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. คณะกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย และผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญตระหนักในการรักษาผลประโยชน์การพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงรายให้มีการจัดการบริการอย่างมีระบบ แบบแผนที่ได้วางไว้ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วม การปลูกจิตสำนึกให้คนในพื้นที่เข้ามาช่วยกันบริหารจัดการพัฒนาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้ในแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย โดยมีการประชาสัมพันธ์สื่อต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย

3. รวบรวมองค์ เครือข่ายร่วม เครือข่ายใกล้เคียงในการช่วยกันพัฒนาชุมชน

4. ส่งเสริมกิจกรรมที่อนุรักษ์และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมการพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงรายทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. ให้ความรู้ต่อชุมชนในการพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงรายอย่างมีส่วนร่วม

6. กระตุ้นประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวสาธารณสุขประชาชนจีนของผู้ประกอบการและชุมชนในจังหวัดเชียงราย

7. ร่วมวางแผนร่วมกันกับชุมชน องค์กรรัฐ เอกชน และชุมชนใกล้เคียง

8. ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบให้บริการแก่ชุมชนให้กำหนดนโยบายให้ชัดเจน

## เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ จันทรัตน์. การท่องเที่ยวกว้างไกล หัวใจอยู่ที่ความร่วมมือ. จุลสารการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541

นิคม จารุมณี, การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.2544.  
มนัส สุวรรณ และคณะ, โครงการศึกษาแนวทางและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล. กรุงเทพฯ:การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2541.

อภิชาติ อินทร์พงษ์พันธ์. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: อุลลกิจ ออฟเซ็ท.2540.

### วิทยานิพนธ์/วารสาร

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2542.

ปราโมทย์ แก้ววิเชียร, ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบมีส่วนร่วมวัดโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2548.

พรทิพย์ วีระสวัสดิ์, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กรณีศึกษา: ชุมชนประตูจันและชุมชนป้อมเพชร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551.

สายชล พลภักษ์นันท์, การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาบ้านป่าข้าวหลาม ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2549.

สุนทอน ไชสงคาม, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาบ้านเกียดโง้ง เมืองประทุมพอน แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2553.

### บทสัมภาษณ์

สนทนากลุ่ม นายปิยะเดช เชิงพิทักษ์กุล นายก อบต.แม่สลองใน วันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม นายสมสวัสดิ์ ทองประวิทย์ ผอ.โรงเรียนบ้านสันติคีรีวันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม นายปองพล อินทร์ตา ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรรอยหัวแม่คำวันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม พระอธิการทวี วิสุทธาจาโร วัดป่าแดงหลวง วันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม พระสมชาย ญาณวโรวัดร่องพระเจ้า วันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม นายสมเกียรติ บุตดี นายกเทศบาลตำบลศรีดอนชัย วันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม พระอาจารย์พัศกร ฐานวิโร วัดพระธาตุดอยยาม่อน วันที่ 11 ธันวาคม 2560

สนทนากลุ่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษเนเรศร์ บุญเลิศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย วันที่ 11 ธันวาคม 2560

สัมภาษณ์ พระพุทธิญาณมณี รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย วันที่ 20 มกราคม 2561

สัมภาษณ์ พระครูสุวัฒน์สิกขการ เจ้าอาวาสศรีดอนชัย วันที่ 20 มกราคม 2561

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 7 “วิถีพุทธ วิถีชุมชน รากฐานชีวิตศรัทธาเชิงสังคมล้านนาในสังคมวิถีใหม่”  
วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

---

สัมภาษณ์ พระอาจารย์พัศกร ฐานวิโร วัดพระธาตุดอยยาม่อน วันที่ 20 มกราคม 2561

สัมภาษณ์ พระครูบาสมสัน ลงมวลสาร วัดพระธาตุ 5 เจริญ วันที่ 20 มกราคม 2561

สัมภาษณ์ นายปิยะเดช เชิงพิทักษ์กุล นายก อบต.แม่สลองใน วันที่ 20 มกราคม 2561

สัมภาษณ์ คุณสุรียา วงค์ชัย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติลำปาง วันที่ 20 มกราคม 2561

สัมภาษณ์ นายคำ ปัญญาไหว ผู้นำชุมชน อำเภอเชียงของ วันที่ 20 มกราคม 2561